

B E S Z Á M O L Ó

a "Szabó József" Geológiai Technikum Barlangkutató Csoport
az 1966-os évben végzett munkájáról.

1. Csoportlétszám
2. Engedélyezett munkahelyeinken végzett munka
3. Tábortek, külföldi ut, termelési gyakorlatok
4. Társulat felkérésére végzett kutató-furások a Várban
5. Kapcsolataink más szervekkel
6. Próbakutatások új munkahelyeken
7. Az Ezüsthegy "Szabó József" barlang megóvására irányuló tevékenységek
8. Munkaterületünkön kívüli egyéb barlangok bejárása
9. Új rézrészorozat beindítása a Kevélynyergyi zombolyban.

1. Csoportlétszám: 25 fő

2. Engedélyezett munkahelyeinken végzett munka

21. Feltáró kutatás.

211. Kevélynyergyi zomboly.

A feltáró tevékenységet ebben az évben kizárólag a zomboly újonnan feltárt szakaszán, a "Zészlós terem"-ben végeztünk. Innen két kutató térést hajtottunk egymással párhuzamosan, de ellentétes irányban. Mindkét térést a gömbfülke sor feltételezett irányába /főtörés irány/ haladt, esetleges újabb termek feltérésére irányult. Az erősen elagyagosodott végpontból hajtott térésekben a bontás igen nehéz. Az újonnan feltárt rész /1965 április/ maga is egy emeleti része a barlangrendszernek, így szellőzése nem kielégítő. A benttartózkodás harmadik órájában már erősen érezhető a túlpárasodás. A légzés nehézkessé válik. A jövőben esetleg akkumulátoros lámpákkal próbálkozunk dolgozni. Ez a jelenség az akna végén még fokozottabban jelentkezik. Az itt dolgozók 15-20 percnél tovább nem tevékenykedhetnek. Ez indokolja, hogy ezen a birtáratnak nevezhető helyeken még eddig nem értünk el jelentősebb eredményt.

212. Ezüsthegy "Szabó József" barlang.

az 1965. május 1-én feltárt barlang esetleges további folytatásának tisztázására az év tavaszán /április 2-7./ kutató-tábort szerveztünk. A tábor ideje alatt méteresen eredményeket nem értünk el, azonban tisztáztuk a barlangi vízfolyás eredetét és útját a barlangban.

213. Aranylyuk zomboly.

A bejárati akna veszélyessége miatt feltáró munkát nem végeztünk.

22. Feldolgozás /térképezés, fényképezés, adatgyűjtés/

221. Kevélynyergyi zomboly.

A barlang feldolgozása Haas János technikus képező szakdolgozatának megírása keretében zajlott le. Ez év januárjában végzett munka eredményeképpen a barlangot kitöltő agyagban mélyített kézi furások száma /a korábbival együtt/ elérte a 10-et.

Ujabb szelvények felvételére is sor került. Az év első hónapjában közel félszáz fénykép készült a barlang földtani sajátosságairól. Részletes anyaggyűjtés, szakirodalom összeállítás, barlangi vizek kémiai vizsgálata, bezáró kőzetek közettani- ásványtani- közetfizikai sajátosságainak vizsgálata tette egészé a szakdolgozatot.

222. Ezüsthegyi "Szabó József" barlang

Ezt a barlangot dolgozta fel Szabályár Péter technikai képesítő szakdolgozatában. A feldolgozás a barlang kőfejtőjének feltérképezésével, a bejárat beszíntezésével kezdődött. A barlang teljes felmérése lehetővé tette az alaprajzi térkép és a kiterített szelvény megszerkesztését. A részletes földtani anyaggyűjtés tisztázta a barlang bonyolult genetikáját. A barlangban Csekő Árpád /FTC/ és a csoport tagjai nagyszámu fényképfelvételt készítettek. A barlang felmérése és a barlangi vizek vizsgálata tisztázta a vízfolyásának eredetét és rendkívül érdekes eredményekre vezetett. A barlang hárshegyi homokkő és ébachsteini mészkő határán alakult ki. A hagyományos módszereken /szemcse elemzés, iszapolás/ túl az ÉKME segítségével DTA vizsgálat alá is vettük a begyűjtött mintákat. Mindkét szakdolgozat megkísérli a Kevélycsoport általános földtani képeinek felvázolását, feltételezett földtörténeti kialakulásának ismertetését. A szerzők munkáját a csoport a legmesszebbmenőkig támogatta.

23. Járatok biztosítása, karbantartása.

231. Kevélynyergyi szomboly.

A lejárati akna törmelékupjában mélyített veszélyes szakasz állandó és akut problémát jelent. Bár évekkal ezelőtt bányászok bevonásával az aknát kiácsoltattuk, de ennek felújítása és karbantartása egész évben folyamatos munkát jelentett. Állandóan veszélyeztetik az ácsolatot a felszínről ledobott kőtömbök, amelyek időnként még a védőácsolatot is átszakítják. Az idei nyári tábor jelentős részét arra fordítottuk, hogy a barlangi folyosókat kitisztítsuk, járhatóvá tegyük. Ez a munka az egész tábor tartalma alatt megfeszített munkát igényelt, de ennek ellenére elvégeztük. Ennek eredménye az, a viszonylag könnyen járható táró, amely az ujonnan feltárt "jubileumi", illetve "Zászlós termék"-be vezet. Ugy gondoltuk, hogy a táró kitisztítása a nagyobb keresztmetszet mellett a friss levegő problémáját is megoldja, ez azonban nem sikerült.

A terület többi barlangjában járatbiztosítási munkálatokat nem végeztünk.

3. Táborok, külföldi út, termelési gyakorlatok

31. Táborok

311. Idén a tavaszi táborunkat április 2-7-ig az Ezüsthegyi "Szabó József" barlangnál rendeztük meg. Az idő a sá-
tortáborozásnak nem kedvezett. A 6 fős létszámmal tartott tábor eredményeiről a212. pontban már beszámoltunk.

312. Nyári táborunkat július 18-tól 25-ig a Kevélynyergyi szombolyánál rendeztük meg. Az időjárás ismét nem kedvezett, de a járásbiztosítási munkálatokat - mint azt már a 231. pontban említettük - maradéktalanul elvégeztük. A tábor ideje alatt egy napot a "Szabó József" barlangban töltöttünk; amelyről jól sikerült fényképfelvételek tanuskodnak.

32. Külföldi ut.

A csoport 4 tagja részvételével 3 hetes turát szerveztünk Bulgáriába. A tengerpart és a nagymultu bolgár városok felkeresése mellett időnk jelentős részét a magas hegységekben töltöttük. /Pirin, Rila/

33. Jósvafői termelési gyakorlat.

A kutatócsoport 6 tagja idén is az ÉKME jósvafői kutatóállomásán töltötte kötelező iskolai termelési gyakorlatát. Ez alatt az idő alatt lehetőségük nyílt a környék barlangjainak megismerésére. A termelési gyakorlat ideje alatt a csoport 3, már nem középiskolás tagja meglátogatta a fiukat és ugyancsak résztvettek a terület barlangjainak bejárásában.

4. Társulat felkérésére végzett kutató-furások a Várban.

Az MKBT felkérésére az év májusában az ERŐTERV épületének pincéjében a Kevélynyergyi szombolyában szerzett gyakorlat és tapasztalat felhasználásával kutató kézi furásokat mélyítettünk, termelési problémák tisztázására.

5. Kapcsolataink más szervekkel.

51. Csoportunk évek óta jó kapcsolatot tart fenn a Posta Központi Javító Üzem Természetjáró Szakosztályával, ahonnan a táborozásainkhoz szükséges felszerelések nagy részét kölcsönzik.

52. Ez év tavaszán, május 26-án az MTI képes riportot készített a Kevélynyergyi szombolyában. Sok kitűnő felvételt készítették nagy nehézségek között. A képek több utcai tablón is megjelentek s egy közülük rövid szöveggel a Pestmegyei Hírlapban is napvilágot látott.

6. Próbakutatások új munkahelyeken

61. Ez év őszén a terület egyetlen, általunk még nem kutatott barlangjában, a Kápolna barlangban végeztünk próba-bontást. A törmelékben mélyített kutató-akna még kezdeti stádiumban van, de a folytatás biztatónak ígérkezik. A bontás folyamán sok recens csontmaradvány és egy gyűrűzött denevér-csontváz is előkerült.

62. A Kevély oldalában, a turistaház alatt egy forrást vettünk vizsgálat alá. Kis völgyzáró gátat építettünk és vízhozammérésekkel próbáljuk tisztázni a forrás eredetét.

7. Az Ezüsthegyi "Szabó József" barlang megóvására irányuló tevékenységek

Ez év tavaszán kéressel fordultunk az Országos Természetvédelmi Hivatalhoz, s kértük, hogy a "Szabó József" barlang bejáratánál a kőbányászatot állítsák le. A kőfejtőt bérülő Bagyura Márton azonban az első figyelmeztetést nem vette figyelembe és további kőfejtéssel életveszélyessé tette a barlang bejáratát. Ismételt kérésünkre az OTH közbenjárása alapján az erdőgazdaság utasította a bérlőt a régi fejtési terület felhagyására és új fejtési helyet jelölt ki számára. Ilyen formán a barlang bejárat további veszélyeztetése megszűnt. A gyors intézkedést ezúton is köszönjük.

8. Munkaterületünkön kívüli egyéb barlangok bejárása

Ez év nyarán csoportunk tagjai a következő barlangokat járták be az Északhorsodi Karszton: Baradla, Béke, Kossuth, Vass Imre, Pörlyuk, Szarvasói barlangokat. A búkki túra során eljutottunk a Létrástetői Szepesi zombolyba is.

9. Új méréssorozat beindítása a Kevélynyergzi zombolyban.

A Kevélynyergzi zombolyban a csepegő vizek vizsgálatára és a vízhozamingadozás megállapítására elektronikus tranzisztoros távmérőkészülékeket készítettünk és építettünk be a barlangba. A mérések még kezdeti stádiumban vannak, de igen biztatók.

Beszámolóinkban röviden, pusztán a tények felsorolására szorítkoztunk. Csoportunk munkája részletesen a közel egy évtized óta vezetett, fényképmellékletekkel ellátott csoport naplóban van lejegyezve.

Budapest, 1966. december 31.

/Józsa László/
a kutató csoport vezetője